

In artist da Puntraschigna perscrutescha il «Weltraum»

Guido Baselgia è fotograf d'art ed ha pli baud fatg reportaschas per la NZZ

DA CLAUDIA CADRUVI / ANR

■ **Guido Baselgia ha obtegni il venderdi passà il premi da reconuschientscha dal Grischun. El è fotograf d'art. Sia vita ha cumenzà en l'Engiadina. Oz viva el a Baar.** Guido Baselgia è naschè il 1953 ed è creschè si a Puntraschigna. Emprèndi rumantsch ha el en scolina e fin la quarta classa ha el g'è instrucziun rumantscha. Cun ils camerats sin il plaz da pausa discurreva el tudestg. Pli tard è il rumantsch daventà per el ina lingua secundara. Oz saja ses stgazi da plects rumantsch anc adina quel d'in uffant, di Baselgia. El raquinta perquai pli gugent per tudestg da sia professiun.

Classa da fotografar

Baselgia ha emprèndi da dessignader da construcziun auta. Suentèr l'emprèndisadi vess el gugent studegià a Düsseldorf aspects artistics da l'architettura. Ma la crisa d'ielì ha impedi ses siemis. L'economia da construcziun sa chattava en ina crisa, raquinta Baselgia. Perquai aveva el il sentiment ch'i n'haja nagina valità dad ir uschè lunsch davent e studegiar architettura.

Persuentèr è el s'interessà per la scola d'art applitgà a Turitg. El ha dumagnà ils examens ed ha dastgà studegiar en la classa da fotografia. L'emprima piazza suenter il studi ha el obtegni en l'industria, tar ina firma che construiva tavlas electricas. Betg aspects artistics eran qua decisivs, mabain la tecnica e precisium da fotografar.

Il pled «Kunst» derivava dal term «können». La basa da l'art saja ch'ins damognia las tecnicas da ses metier, di Baselgia en connex cun sias emprimas plazzas en l'industria, nua ch'el ha cun il temp era pudì realisar aspects artistics en sia lavur.

Fotografias da guerra?

Il 1982 ha Baselgia avert ses agen atelier. El ha surprèndi incaricas da l'industria ed ha lavurà sco reporter per la NZZ ed il magazin dal «Tages-Anzeiger». «Jau avev ina passiun per l'Europa orientala»,

Da la seria «Weltraum». Bidjovagge, Kautokeino, 470 meters sur mar. Las coordinatas èn: N69°15'/E25°30'.

FOTO G. BASELGIA

declera il fotograf. La relaziun cun l'Europa da l'ost eria da lez temp ina tut astra che oz. Gia la DDR taxavan ins sco l'Europa da l'ost. E Prag era per blers Svizzers en in tut auter mund. Daspera saja questa citad pli datiers da nus che Paris.

Baselgia ha fatg reportaschas da cuntradas e culturas emblidadas sco p. ex. da veglias vischnancas giudaicas. Curt avant ch'il mir è crudà, èsi grategià a Baselgia da visitar ils Huzuls, in pievel arcaic en las Carpatas. Cun in zitg luschezza di Baselgia ch'el saja probabel stà l'emprim che haja fotografà quest pievel che viva en ina regiun ch'era pli baud serrada cumplettamain per visitaders dal vest.

Suentèr la crudada dal mir ha Baselgia plaunet chalà da far reportaschas. «Jau sun era stà sin il Balcan, en lieus da guerra», raquinta el. Ma el haja vesi che maletgs da guerra mussian adina be ina vart dal conflict. L'effect da tals maletgs saja savens lunsch davent da la realità.

Da Zug en l'Engiadina

Suentèr esser sa fatschentà diesch onns cun pajais esters, ha Baselgia cumenzà a s'interessar per ses conturn. El ha concepì in essai davart l'architettura a Zug. En la citad da Zug chattian ins sin in pitschen spazi blers elements architectonics, raquinta Baselgia. Zug haja ina claustra, ina citad veglia ed ina nova, industria e commerzi. En sasez saja Zug in model.

«Gia dapi ils onns otganta hai jau vuli far insatge sur da l'Engiadina», ha Baselgia ditg. Ma pir suenter la lavur cun Zug haja el g'è il curaschi. L'Engiadina è dentant ina cuntrada ch'è gia vegnida fotografada sin tuttas modas. Baselgia ha vuli far insatge auter.

L'emprim haja el stui vesair l'Engiadina puspè cun ils egl's d'in ester. Tge ch'el ha constattà è: vastadad ed en il medem mument stretgezza. Impurtant eran medemamain ils chavazzins: naiv, marschauna, muntognas, glatsch, fraid ed chaud.

Quests elements ha Baselgia empruvà da reunir cun fotografar detagls. Sche

l'aspectatur contempla ils maletgs da l'Engiadina che Baselgia ha fatg, balina l'impressiun vi e nà. L'aspectatur n'è betg segir, sch'el vesa in detagl u ina cuntrada. Baselgia di ch'el haja vuli re-

Guido Baselgia ha fatg viadis fin en la vischinanza dal lai da Barents ed ha fotografà sut circumstanzas extremas.

MAD

ducir (eindampfen) la cuntrada cun fotografar detagls.

Il cuntrari da l'Engiadina

La seria da fotos da l'Engiadina ha l'artist numnà «Hochland», ils blers maletgs ha el numnadamain fatg sur il cunfin dal gaud. Quest fatg ha manà Baselgia en ina nova cuntrada. El ha tschertgà puspè la medema vegetaziun sco sur ils gauds ladins, ma ina vegetaziun che sa chatta sper la mar. Questa cuntrada ha el chattà lunsch en il nord tranter la Finlanda ed il lai da Barents.

Sche Baselgia raquinta da sia lavur en il nord e da ses viadis en questas cuntradas extremas, obtegna sia vusch ina solennità. Baselgia ha chattà ina cuntrada vita, infinita – gist il cuntrari da l'Engiadina. I haja duvrà ina tut nova expostadad per insumma pudair fotografar en questa cuntrada. El haja stui emprènder da far insatge cun il nagut. Ma la solitarità e la quiettezza da questa cuntrada cuntegnian ina gronda ritgezza. I paria impussibel da tschiffar quai en maletgs, declera Baselgia. E gist quai saja stà la sfida.

A la seria ch'è resultada dals lungs viadis en il nord ha Baselgia dà il num «Weltraum».